

1. रिझर्व बँक ऑफ इंडिया पतचलनाचे नियंत्रण कशाप्रकारे करते ?

- (1) बँक दर (2) रोख राखीव निधीचे प्रमाण बदलणे. †
 (3) खुला बाजार व्यवहार (4) वरील सर्व

How does the Reserve Bank of India control the credit money ?

- (1) Bank Rate (2) Change in cash reserve ratio
 (3) Open Market Operations (4) All the above

2. 1958 साली 'भारतरत्न' हा किताब मिळविणारे महाराष्ट्रातील समाज सुधारक कोण ?

- (1) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (2) डॉ. पंजाबराव देशमुख
 (3) धोंडो केशव कर्वे (4) मुकुंदराव पाटील

Which was the social reformer in Maharashtra to whom 'Bharat Ratna' was awarded in 1958 ?

- (1) Dr. Babasaheb Ambedkar (2) Dr. Panjabrao Deshmukh
 (3) Dhondo Keshav Karve (4) Mukundrao Patil

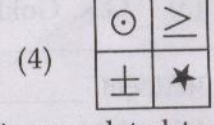
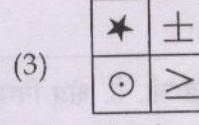
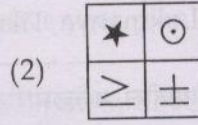
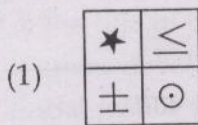
3. काही पक्षी प्राणी आहेत. सर्व आकाश प्राणी आहेत. या माहितीच्या आधारे खालीलपैकी कोणते विधान निश्चित सत्य असेल असे तुम्ही म्हणू शकाल.

- (1) काही आकाश पक्षी आहेत. (2) सर्व प्राणी पक्षी आहेत.
 (3) काही प्राणी आकाश आहेत. (4) काही पक्षी आकाश आहेत.

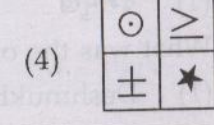
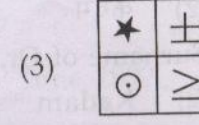
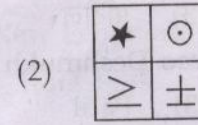
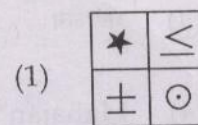
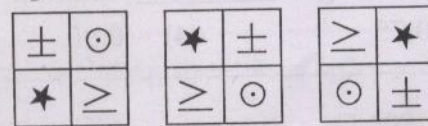
Some birds are animals, all sky is animal then which of the following sentence is correct ?

- (1) Some sky is birds (2) All animals are birds
 (3) Some animals are sky (4) Some birds are sky

4. पुढील आकृत्यांमधील संबंधाचा विचार करून तिसऱ्या आकृतीशी संबंध असणारी चौथी आकृती कोणती ? ओळखा.

Considering the relationship between figures, identify the fourth figure related to third figure :

5. भाववाढीवर नियंत्रण करणे हे कोणत्या पंचवार्षिक योजनेचे प्रथमच जाहिर केले गेलेले उद्दिष्ट होते ?
 (1) पहिल्या (2) दुसऱ्या (3) सातव्या (4) नवव्या
 Which five year plan for the first time had declared the objective to combat inflationary pressure ?
 (1) First (2) Second (3) Seventh (4) Ninth

6. 'इंडस्ट्रियल असोसिएशन ऑफ वेस्टर्न इंडिया' ची स्थापना कोणी केली ?
 (1) म.गो. रानडे (2) गो.ग. आगरकर
 (3) डॉ. पंजाबराव देशमुख (4) मुकुंदराव पाटील
 Who established the 'Industrial Association of Western India ?
 (1) M.G. Rande (2) G.G. Agarkar
 (3) Dr. Panjabrao Deshmukh (4) Mukundrao Patil

7. खालील संख्यामाला पूर्ण करा.
 4, 3, 12, 9, 36, 81, ?
 (1) 72 (2) 108 (3) 64 (4) 124
 Complete the following series.
 4, 3, 12, 9, 36, 81, ?
 (1) 72 (2) 108 (3) 64 (4) 124

8. स्वराज्य, स्वदेशी, बहिष्कार व राष्ट्रीय शिक्षण या चतुःसुत्रीचे पुरस्कर्ते कोण होते ?
 (1) सुभाषचंद्र बोस (2) महात्मा गांधी
 (3) गो.कृ. गोखले (4) लोकमान्य टिळक
 Who was the proponent of the four-point formula (chatur : sutri) : Self Government (Swaraj), Use of Domestic products (Swadeshi), Boycott (Bahiskar) and National Education (Rashtriya Shikshan) ?
 (1) Subhash Chandra Bose (2) Mahatma Gandhi
 (3) G.K. Gokhale (4) Lokmanya Tilak

9. महाराष्ट्रात _____ लाख चौ. हे. क्षेत्र निमखाऱ्या पाण्यातील मच्छिमारीसाठी योग्य आहे.
 (1) 0.19 (2) 0.50 (3) 0.75 (4) 0.90
 In Maharashtra the area suitable for brackish water fishing is _____ lakh ha.
 (1) 0.19 (2) 0.50 (3) 0.75 (4) 0.90

10. डॉ. पंजाबराव देशमुख यांचे मूळ आडनाव काय होते ?
 (1) देशमुख (2) कदम (3) पाटील (4) महाजन
 What was the original Surname of Dr. Panjabrao Deshmukh ?
 (1) Deshmukh (2) Kadam (3) Patil (4) Mahajan

11. खालीलपैकी दिलेल्या विधानावरून कोणते अनुमान तर्कसंगत आहे?

विधान : जर याच वेगाने वायुप्रदूषण होत राहिले तर मानवी जीवनासाठी लागणाऱ्या ऑक्सीजनचे प्रमाण कमी होईल.

अनुमान : (अ) वायुप्रदूषणामूळे हवेतील ऑक्सीजनचे प्रमाण कमी होते.
(ब) वायु प्रदूषणाने मानवी शरीराच्या बाहेर परिणाम होतो.

पर्याय :

- (1) फक्त (अ) हा निष्कर्ष तर्कसंगत आहे.
- (2) फक्त (ब) हा निष्कर्ष तर्कसंगत आहे.
- (3) दोन्ही निष्कर्ष तर्कसंगत आहेत.
- (4) दोन्ही निष्कर्ष तर्कसंगत नाहीत.

From the statements given below which conclusion is logically correct ?

Statement : If the rate of air-pollution grow continuously at the same rate, then the essential oxygen proportion will be reduced in quantity

Conclusion : (A) Due to air-pollution oxygen proportion will be reduced
(B) Due to air-pollution human body development is affected

- (1) Only conclusion (A) is logically correct.
- (2) Only conclusion (B) is logically correct.
- (3) Both the conclusions are logically correct
- (4) Both the conclusions are logically incorrect.

12. अकराव्या पंचवार्षिक योजनेचे शिर्षक काय आहे?

- (1) मानवविकास
- (2) सामाजिक न्याय व समतेसह विकास
- (3) वेगवान आणि सर्वसमावेशक वृद्धी कडे
- (4) यापैकी नाही

What is the title of eleventh five year plan ?

- (1) Human development
- (2) Social justice and equality with development
- (3) Towards faster and more inclusive growth
- (4) None of these

13. भारताचे 'नवे आर्थिक धोरण' केव्हा जाहिर झाले ?

- (1) जून 1990
- (2) जून 1991
- (3) जून 1992
- (4) जून 1993

When did India declared 'New Economic Policy' ?

- (1) June 1990
- (2) June 1991
- (3) June 1992
- (4) June 1993

14. शांतीस्वरुप भटनागर पारितोषिक कोणत्या क्षेत्रातील योगदानासाठी दिले जाते ?

(1) समाज सेवा

(2) शैक्षणिक गुणवत्ता

(3) शास्त्रीय संशोधन

(4) साहित्य

Shantiswarup Bhatnagar award is given for the contribution in which field ?

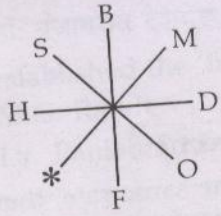
(1) Social Service

(2) Academic Excellence

(3) Scientific Research

(4) Literature

15. '*' चिन्हाच्या जागी योग्य अक्षर शोधा.

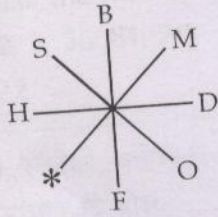
(1) T

(2) N

(3) P

(4) Q

Select correct option for the place of '*':

(1) T

(2) N

(3) P

(4) Q

16. योगी शीर्षासन करीत असताना त्याचे तोंड पश्चिमेकडे आहे तर त्याच्या डाव्या हाताला कोणती दिशा आहे ?

(1) पूर्व

(2) उत्तर

(3) आग्नेय

(4) दक्षिण

If monk doing Shirshasan facing towards west, then which is the direction on his left hand ?

(1) East

(2) North

(3) South-East

(4) South

17. अँथ्राक्स हा रोग _____ मुळे होतो.

(1) पास्चुरेला मल्टीसीडा (Pasturella multocida)

(2) ब्रूसेला एन्थ्रेसिस (Brucella anthraxis)

(3) बॅसिलियस एन्थ्रेसिस (Bacillus anthraxis)

(4) क्लोस्ट्रीडियम स्पेशीज (Clostridium sp.)

Causal organism of anthrax is _____.

(1) Pasturella multocida

(2) Brucella anthraxis

(3) Bacillus anthraxis

(4) Clostridium sp.

18. ग्राम अभियान मोहिमेचा उद्देश _____ हा आहे.

- (1) कर वसुली
- (2) करमणुक
- (3) ग्रामिण विकासात जनतेचा सहभाग व जनजागृती
- (4) कर्जमाफी

The aim of Gram Abhiyan Mohim is _____ .

- (1) Tax collection
- (2) Entertainment
- (3) Participation and awareness of people in rural development
- (4) Debt waive

19. या पैकी कोणती समिती स्थानिक स्वराज्याशी संबंधित नव्हती. योग्य पर्याय निवडा.

(1) वसंतराव नाईक समिती	(2) वि.म. दांडेकर समिती
(3) पी.बी. पाटील समिती	(4) ल.न. बोंगीरवार समिती

Which of the following committee was not concerned with local self government ?

(1) Vasantrao Naik Committee	(2) V. M. Dandekar Committee
(3) P. B. Patil Committee	(4) L. N. Bongirwar Committee

20. महाराष्ट्रात ग्रामपंचायतीचा प्रशासकीय प्रमुख कोण असतो ?

(1) ग्रामसेवक	(2) सरपंच	(3) उपसरपंच	(4) तलाठी

Who is the administrative head of Gram Panchayat in Maharashtra ?

(1) Gramsevak	(2) Sarpanch	(3) Deputy Sarpanch	(4) Talathi

21. महाराष्ट्रात सन 2009 च्या 12 व्या सार्वत्रिक विधानसभा निवडणुकीत किती महिला उमेदवार निवडून आल्यात ?

(1) 14	(2) 09	(3) 12	(4) 11

How many women candidates got elected in 12th Vidhan Sabha General Election 2009 in Maharashtra ?

(1) 14	(2) 09	(3) 12	(4) 11

22. "सोलर चिल व्हेक्सन कुलर" ची निर्माती कोणी केली आहे ?

(1) सुदीप बॅनर्जी	(2) राजेंद्र शेंडे
(3) सुरेंद्र प्रसाद	(4) विजय भटकर

Who has manufactured "Solar chill vaccine cooler" ?

(1) Sudeep Banerjee	(2) Rajendra Shende
(3) Surendra Prasad	(4) Vijay Bhatkar

23. किंमतीतील वाढीचा खालील प्रमुख परिणाम असतो.

(1) पैश्याचे मूल्य वाढते	(2) धनकोचा फायदा होतो,
(3) ऋणकोचा तोटा होतो	(4) बचत प्रवृत्ती कमी होते

Following is the main effect of rise in prices :

(1) Value of money increases	(2) Creditor benefitted
(3) Debtor is put to loss	(4) Saving tendency is reduced

24. वर्ष 2009 चा उत्कृष्ट अभिनेत्रीचा व्ही. शांताराम पुरस्कार कुणास देण्यात आला ?

(1) प्रियंका चोपडा	(2) विद्या बालन्
(3) करिना कपूर	(4) राणी मुखर्जी

Who is awarded V. Shantaram award for the best actress of year 2009 ?

(1) Priyanka Chopada	(2) Vidyabalan
(3) Karina Kapoor	(4) Rani Mukharji

25. सन 1962 मध्ये भारतावर चीनने हल्ला केला तेव्हा भारताचे संरक्षण मंत्री कोण होते ?

(1) व्ही.के. कृष्णमेनन	(2) वायू.बी. चव्हाण
(3) सरदार स्वर्णसिंग	(4) बाबू जगजीवनराम

Who was the Defence Minister of India in 1962 when China attacked India ?

(1) V.K. Krishana Menan	(2) Y.B. Chavan
(3) Sardar Swarnasingh	(4) Babu Jagjivan Ram

26. महाराष्ट्रात सुपारी या फळाचे संशोधन केंद्र _____ येथे आहे.

(1) भाटये, रत्नागिरी	(2) वेंगुर्ला, सिंधुदुर्ग
(3) श्रीवर्धन, रायगड	(4) गणेशखिंड, पुणे

The research centre for betel nut in Maharashtra is situated at _____

(1) Bhatye, Ratnagiri	(2) Vengurla, Sindhudurg
(3) Shrivardhan, Raigad	(4) Ganeshkhind, Pune

27. महाराष्ट्रात सन 2008-09 मध्ये दरडोई दुधाची उपलब्धता साधारणपणे किती होती ?

(1) 245 ग्रॅम	(2) 120 ग्रॅम	(3) 180 ग्रॅम	(4) 150 ग्रॅम

How much milk was available per capita in Maharashtra during 2008-09 ?

(1) 245 gram	(2) 120 gram	(3) 180 gram	(4) 150 gram

28. 'श्रद्धानंद छात्रालय' _____ ह्यांनी सुरू केले.

- (1) शाहू महाराज (2) भाऊराव पाटील
(3) महर्षि कर्वे (4) डॉ. पंजाबराव देशमुख,

Shradhanand Chhatralaya was started by _____.

- (1) Shahu Maharaj (2) Bhaurao Patil
(3) Maharshi Karve (4) Dr. Panjabrao Deshmukh

29. एका रांगेत प्रत्येकी 10 फूट अंतरावर एक झाड आहे. तर पहिल्या व पाचव्या झाडांतील अंतर किती फूट असेल ?

- (1) 50 (2) 40 (3) 45 (4) 55

If there is distance of ten feet between two trees planted in a row, then what is the distance between first tree and fifth tree ?

- (1) 50 (2) 40 (3) 45 (4) 55

30. ग्रहांच्या सूर्याभोवती प्रदक्षिणा घालणाऱ्या नियमांना काय म्हणतात ?

- (1) फॅरेडेचे नियम (2) न्यूटनचे गतीचे नियम
(3) केप्लरचे गतीचे नियम (4) लॅंझचे नियम

What are the Laws of revolution of planet around the Sun are called ?

- (1) Faraday's Laws (2) Newton's Laws of motion
(3) Kepler's Laws of motion (4) Lenz's Law

31. महाराष्ट्रातील जिल्हापरिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याची नियुक्ती कोण करतो ?

- (1) केंद्र सरकार (2) राज्य सरकार
(3) जिल्हाधिकारी (4) विभागीय अधिकारी

Who appoints the Chief Executive Officer of Zillha Parishad in Maharashtra ?

- (1) Central Government (2) State Government
(3) District Collector (4) Divisional Officer

32. महाराष्ट्रातून राज्यसभेवर निवडून जाणाऱ्या प्रतिनिधीची संख्या किती ?

- (1) 20 (2) 23 (3) 15 (4) 19

State total number of members elected to Rajya Sabha from Maharashtra is

- (1) 20 (2) 23 (3) 15 (4) 19

33. अप्रत्यक्ष कराचा भार कोणावर पडतो ?

- (1) उत्पादक (2) विक्रेता (3) ग्राहक (4) वरील सर्व

Who bears the burden of indirect taxes ?

- (1) Manufacturer (2) Seller (3) Consumer (4) All the above

34. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचे अध्यक्ष आणि सदस्यांची नेमणूक कोण करतात ?

- (1) भारताचे राष्ट्रपती (2) महाराष्ट्राचे राज्यपाल
(3) महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री (4) भारताचे पंतप्रधान

Who appoints the Chairman and Members of Maharashtra Public Service Commission ?

- (1) President of India (2) Governor of Maharashtra
(3) Chief Minister of Maharashtra (4) Prime Minister of India

35. सागाची लागवड कोणत्या पद्धतीने केली जाते ?

- (1) बी लावून (2) फांदी लावून
(3) स्टम्प (खुंटा) पद्धतीने (4) कलमाने

Which method is used for planting teak wood ?

- (1) By sowing seed (2) By Branch
(3) Stamp method (4) Grafting

36. खालीलपैकी कोणते प्रसिद्ध पुस्तक भारताचे माजी राष्ट्रपती प्रा. डॉ. अ. पी. जे. कलाम यांना लिहीले आहे.

- (1) डिस्कव्हरी ऑफ इंडिया (2) विंग्स ऑफ फायर
(3) ए कॉल टू ऑनर (4) माझे सत्याचे प्रयोग

Which of the following famous book is written by former President of India Prof. Dr. A.P.J. Kalam ?

- (1) Discovery of India (2) Wings of Fire
(3) A Call to Honour (4) My Experiment with Truth

37. मेंढीची कोणती जात उत्तम लोकरीसाठी प्रसिद्ध आहे ?

- (1) निलगिरी (2) अविवस्त्रा (3) कश्मीर मेरीनो (4) वरील सर्व

Which breed of sheep is famous for quality wool ?

- (1) Nilgiri (2) Avivastra (3) Kashmir Merino (4) All above

38. जर $\star + \ast \circ \triangle = 12345$

तर $\ast + \circ \star \triangle = ?$ 32415

- (1) 12345 (2) 54321 (3) 32451 (4) 32415

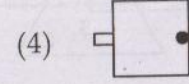
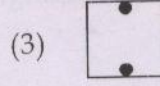
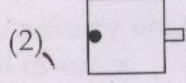
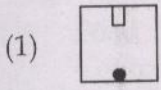
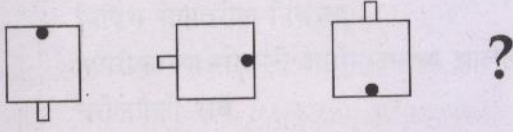
If $\star + \ast \circ \triangle = 12345$

Then $\ast + \circ \star \triangle = ?$

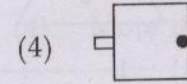
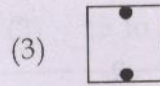
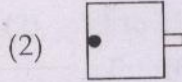
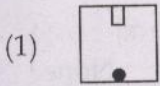
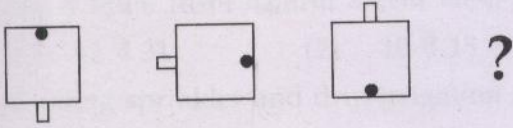
- (1) 12345 (2) 54321 (3) 32451 (4) 32415

39. पुढील आकृत्यांमधील संबंधाचा विचार करून तिसऱ्या आकृतीशी संबंध असणारी चौथी आकृती कोणती? ओळखा.

Considering the relationship between figures, identify the fourth figure related to third figure :

40. भिन्न संख्या ओळखा :

09, 10, 16, 36, 81

(1) 09 ,

(2) 10

(3) 81

(4) 16

Find out odd figure :

09, 10, 16, 36, 81

(1) 09

(2) 10

(3) 81

(4) 16

41. महाराष्ट्रात _____ या पिकाचे राज्यांतर्गत उत्पादन हे राज्यांतर्गत वापरापेक्षा अधिक आहे.

(1) भात -

(2) गहू

(3) ज्वारी

(4) मोहरी

In Maharashtra the domestic production of _____ crop is higher than domestic consumption.

(1) Rice

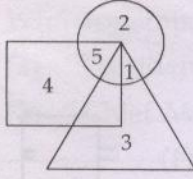
(2) Wheat

(3) Jowar

(4) Mustard

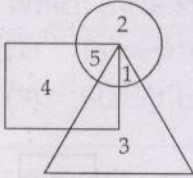

42. पुढील आकृतीत त्रिकोणातील अंक 'राजकारणी' आहेत. वर्तुळातील अंक 'शास्त्रज्ञ' आहेत तर आयतातील अंक 'डॉक्टर' आहेत. तर 'राजकारणी' 'डॉक्टर' किती आहेत ?

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) एकही नाही

Digits in the triangle are politicians. Digits in the circle are scientists and digits in the rectangle are doctors. Then how many doctors are politicians ?

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) None

43. कृषि मूल्य आयोगाची स्थापना सन _____ साली झाली.

- (1) 1955 (2) 1965 (3) 1975 (4) 1985

Agricultural Price Commission (APC) was established in the year _____.

- (1) 1955 (2) 1965 (3) 1975 (4) 1985

44. जर दोन त्रिकोणांच्या कोनांच्या मापांची बेरीज प्रत्येकी 180° आहे. तर Δ य र ल च्या कोनांच्या मापांची बेरीज किती ?

- (1) 360° (2) 270° (3) 180° (4) 90°

If sum of the measures of angles of two triangles is 180° each. Then what is the sum of the angles of the ΔXYZ ?

- (1) 360° (2) 270° (3) 180° (4) 90°

45. पंचायत समितीचे उत्पन्नाचे मार्ग कोणते ?

- (1) घरपट्टी (2) जकात
(3) जमिन कर (लॅन्ड टॅक्स) (4) वरील पैकी एकही नाही

What are the income sources of Panchayat Samiti ? Choose correct option.

- (1) House Tax (2) Octroi
(3) Land Tax (4) None of the above

46. राष्ट्रीय यश मानता येईल इतकी वाढ ह्यामध्ये झाली आहे :

- (1) अन्नधान्याच्या उत्पादनातील वाढ, दारिद्र्य निर्मुलन.
- (2) विविध रोगांवरील नियंत्रण.
- (3) नागरीकांच्या सरासरी आर्युमानामध्ये झालेली वाढ.
- (4) वरीलपैकी सर्व.

Major national achievements includes very significant increase in _____.

- (1) Food production, poverty eradication.
- (2) Control of several diseases.
- (3) Increased life expectancy in our citizen.
- (4) All of these.

47. तुषार व ठिबक सिंचन पद्धतींचा अवलंब केल्याने पीक उत्पादनात _____ % वाढ होते.

- (1) 12 ते 31
- (2) 10 ते 15
- (3) 15 ते 20
- (4) 35 पेक्षा अधिक

By using sprinkler and drip irrigation systems there is _____ % increase in the crop yield.

- (1) 12 to 31
- (2) 10 to 15
- (3) 15 to 20
- (4) More than 35

48. लोह व अल्युमिनियमचे प्रमाण _____ मध्ये जास्त असते.

- (1) काळी मृदा
- (2) गाळाची मृदा
- (3) जांभी मृदा
- (4) क्षारयुक्त मृदा

_____ type of soil consists with maximum quantity of Iron and Alluminium.

- (1) Black soil
- (2) Alluvial soil
- (3) Laterite soil
- (4) Alkaline soil

49. पुढीलपैकी उपयोजनात्मक उद्दिष्ट कोणते ?

- (1) विद्यार्थी शास्त्रीय नियम सांगतो.
- (2) विद्यार्थी शास्त्रीय नियमाची व्याख्या स्पष्ट करतो.
- (3) विद्यार्थी शास्त्रीय नियमांचा त्याच्या जीवनात उपयोग करतो.
- (4) विद्यार्थी शास्त्रीय नियम आठवतो.

Which statement is related to application objective ?

- (1) Student tells scientific rules.
- (2) Student explain scientific rules definition.
- (3) Student apply scientific rules in his life.
- (4) Student recall scientific rule.

50. गोड्यापाण्यातील मत्स्योत्पादन _____ जिल्ह्यात अधिक आहे.

- (1) रत्नागिरी
- (2) भंडारा
- (3) सिंधूदूर्ग
- (4) अकोला

Production of island fisheries is more in _____ district.

- (1) Ratnagiri
- (2) Bhandara
- (3) Sindhudurg
- (4) Akola

51. अन्न समस्या सोडविण्यासाठी, विकसनशील देशांनी इ.स. 1966 मध्ये कोणती योजना सुरू केली ?

- (1) लाल क्रांती (2) हरित क्रांती
(3) सफेद क्रांती (4) पित क्रांती

What was introduced by the developing countries in 1966, to solve the problem of food ?

- (1) Red revolution (2) Green revolution
(3) White revolution (4) Yellow revolution

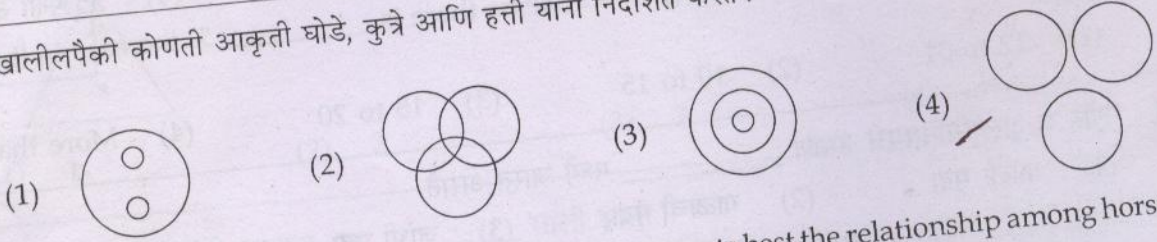
52. 51 कमांडोंच्या रांगेत सुरजीतसिंगचा मधला क्रमांक आहे. तर सुरजीतसिंगचा कितवा क्रमांक आहे ?

- (1) 25 (2) 27 (3) 26 (4) 24

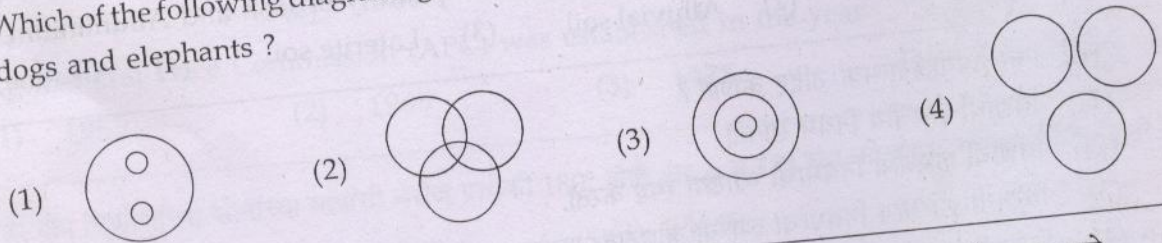
If 51 commandos are in one line, Surjeetsing is at centre; then what is the serial number of Surjeetsing in the line ?

- (1) 25 (2) 27 (3) 26 (4) 24

53. खालीलपैकी कोणती आकृती घोडे, कुत्रे आणि हत्ती यांना निर्देशित करते ?

Which of the following diagrams given below represents best the relationship among horses, dogs and elephants ?

54. सोडियम हायपोक्लोराईट @ _____ पी पी एम ची प्रक्रीया ड्रीपर स्वच्छ करण्यासाठी मदत करते.

- (1) 5 (2) 50 (3) 500 (4) 1000

Treatment with sodium hypochloride @ _____ ppm helps to remove clogging of drippers.

- (1) 5 (2) 50 (3) 500 (4) 1000

55. एक लीटर म्हशीच्या दुधापासुन सर्वसाधारणपणे किती ग्रॅम खवा तयार होतो ?

- (1) 100 ग्रॅम (2) 250 ग्रॅम (3) 350 ग्रॅम (4) 400 ग्रॅम

On an average how much khoa is obtained from one litre of Buffalo milk ?

- (1) 100 gram (2) 250 gram (3) 350 gram (4) 400 gram

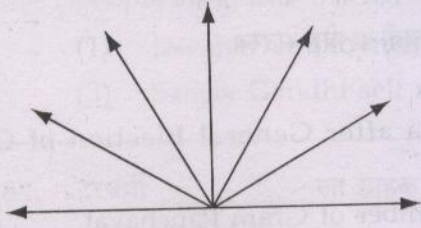
56. महाराष्ट्रात खालीलपैकी कोणता दिवस 'सामाजिक न्याय दिन' म्हणून साजरा केला जाणार आहे?
 (1) 15 ऑगस्ट (2) 26 जानेवारी (3) 26 जुलै (4) 03 मार्च ✓
 Which one of the following day will be decided to be celebrated as 'Social Justice Day' in Maharashtra ?

(1) 15 August (2) 26 January (3) 26 July (4) 03 March

57. नाबार्डची स्थापना सन _____ साली झाली.
 (1) 1980 (2) 1981 (3) 1982 (4) 1983 ✓
 NABARD was established in the year _____.

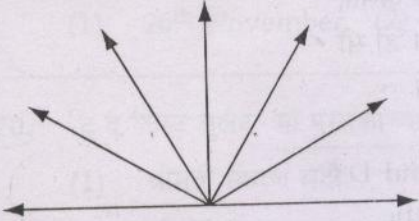
(1) 1980 (2) 1981 (3) 1982 (4) 1983

58. पुढील आकृतीतील कोनांची संख्या किती ?

(1) 6 (2) 18 (3) 20 (4) 21

How many angles are there in the given diagram ?

(1) 6 (2) 18 (3) 20 (4) 21

59. भारताच्या लोहमार्गाच्या एकूण लांबीच्या प्रमाणात महाराष्ट्राच्या लोहमार्गाच्या लांबीची टक्केवारी किती आहे?
 (1) 9.31 टक्के (2) 10.42 टक्के (3) 8.90 टक्के (4) या पैकी नाही ✓
 What is the percentage of the length of Maharashtra's Railway Track to the total length of India's Railway Track ?

(1) 9.31% (2) 10.42% (3) 8.90% (4) None of these

60. भारतातील पहिले मॉडेल ई-कोर्ट _____ या ठिकाणी सुरू करण्यात आले ?
 (1) नागपुर (2) नवी दिल्ली (3) अहमदाबाद ✓ (4) भोपाळ
 Model e - court in India was launched in _____ .

(1) Nagpur (2) New Delhi (3) Ahmedabad (4) Bhopal

61. सिलीकॉन पिएन् जंक्शन डायोड सुरू होण्याचे व्होल्टेज.

- (1) 0.3 व्होल्ट (2) 0.1 व्होल्ट (3) 1.0 व्होल्ट (4) 0.7 व्होल्ट

The turn-on voltage of silicon PN junction diode is :

- (1) 0.3 V (2) 0.1 V (3) 1.0 V (4) 0.7 V

62. शहरीकरण औद्योगिकीकरण आणि शेतीच्या वाढीमुळे खालीलपैकी कोणाच्या नैसर्गिक मूलस्थानाच्या नाशास परिणाम होतो ?

- (1) पक्षी (2) वन्य जीवन (3) मत्स्य जीवन (4) सरपटणारे प्राणी

Growth of Urbanization, Industrialization and agriculture results in destruction of natural habitat of which of the following ?

- (1) Birds (2) Wild life (3) Fish life (4) Reptiles

63. ग्राम पंचायतीच्या सार्वत्रिक निवडणुकीनंतर पहिल्या ग्रामसभेच्या अध्यक्षस्थानी कोण असतो ?

- (1) उप-सरपंच (2) ग्रामपंचायतीचा जेष्ठ सदस्य
(3) ग्राम सेवक (4) सरपंच

Who is preside the first meeting of Gram Sabha after General Election of Gram Panchayat ?

- (1) Deputy Sarpanch (2) Sr. member of Gram Panchayat
(3) Gram-Sevak (4) Sarpanch

64. आपल्या घरामध्ये पुरविण्यात येणारी वीज _____ प्रकारची असते.

- (1) ए.सी. (2) ए.सी. व डी.सी.
(3) 50 हर्ट्झ डी.सी. (4) चुंबकीय

The electricity provided to our house is of the type _____

- (1) A.C. (2) A.C. and D.C.
(3) 50 Hertz D.C. (4) Magnetic

65. _____ हे घटना समितीचे अध्यक्ष होते.

- (1) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (2) डॉ. राजेंद्र प्रसाद
(3) आचार्य जे.वी. कृपलानी (4) महात्मा गांधी

_____ was the president of Constituent Assembly.

- (1) Dr. Babasaheb Ambedkar (2) Dr. Rajendra Prasad
(3) Acharya J.V. Kriplani (4) Mahatma Gandhi

66. कोणत्या कराची वसुली व उत्पन्न स्थानिक स्वराज्य संस्थाकडे असते ?

- (1) विक्री कर (2) आय कर (3) व्यवसाय कर (4) जकात कर

What taxes are levied and income of that goes to local administrative bodies ?

- (1) Sales tax (2) Income tax (3) Professional tax (4) Octroi

67. कोणत्या वर्षी महाराष्ट्र विधान सभेत सर्वाधिक महिला आमदार होत्या ?

- (1) 1962 (2) 1980 (3) 1972 (4) 1999 ✓

In which year there were maximum number of women MLA's in Maharashtra Assembly ?

- (1) 1962 (2) 1980 (3) 1972 (4) 1999

68. 1989 साली दारिद्र्यरेषेखालील लोकांना रोजगार मिळावा म्हणून कोणती योजना सुरू झाली ?

- (1) जवाहर रोजगार योजना (2) रोजगार हमी योजना ✓
(3) संजय गांधी स्वावलंबन योजना (4) वरीलपैकी नाही

Which scheme was introduced in 1989 for employment of the below poverty line people ?

- (1) Jawahar employment scheme (2) Employment guarantee scheme
(3) Sanjay Gandhi self reliance scheme (4) None of these

69. दरवर्षी _____ ला ग्राहक दिन साजरा केला जातो.

- (1) 26 नोव्हेंबर (2) 26 डिसेंबर (3) 27 डिसेंबर (4) 30 जानेवारी ✓

Every year the consumer day is celebrated on _____ .

- (1) 26th November (2) 26th December (3) 27th December (4) 30th January

70. 'टू द लास्ट बुलेट' या पुस्तकाच्या लेखिका कोण ?

- (1) श्रीमती किरण बेदी (2) श्रीमती कविता करकरे
(3) श्रीमती स्मिता साळसकर (4) श्रीमती विनिता कामटे व विनिता देशमुख ✓

Who is the author of a book titled, 'To the Last Bullet' ?

- (1) Mrs. Kiran Bedi (2) Mrs. Kavita Karkare
(3) Mrs. Smita Salaskar (4) Mrs. Vinita Kamte and Vinita Deshmukh.

71. डिसेंबर 2005 मध्ये जागतिक व्यापार संघटनेच्या वाटाघाटींची शेवटची बैठक _____ येथे झाली.

- (1) जिनिव्हा (2) जपान (3) उरूग्वे (4) हाँगकाँग

The final round of trade negotiations of World Trade Organisation (WTO) was held in December 2005 at _____ .

- (1) Geneva (2) Japan (3) Uruguay (4) Hongkong

72. खालील बाबींचा विचार करा.

- (i) भारताने आपले पहिले मनुष्यविरहित चंद्रायान-I प्रक्षेपित केले आहे.
 (ii) भारत इतर सात राष्ट्रांबरोबर सहकार्य करून भविष्यात चंद्रासंबंधी अधिक शोध घेणार आहे.
 (1) (i) व (ii) दोन्ही बरोबर आहे. ✓ (2) केवळ (i) बरोबर आहे, (ii) चूक आहे.
 (3) केवळ (ii) बरोबर आहे (i) चूक आहे. (4) दोन्ही (i) व (ii) चूक आहेत.

Consider the following :

- (i) India has successfully launched its first unmanned mission to the moon : Chandrayan-I
 (ii) India has joined seven other nations to team up for future exploration of moon.
 (1) (i) and (ii) both are true (2) Only (i) is true, (ii) is false
 (3) Only (ii) is true, (i) is false (4) Both (i) and (ii) are false

73. खालीलपैकी कोणाला उद्योजक म्हणून पुढे येण्यासाठी जैवतंत्रज्ञान विभागाने चेन्नई येथे जैविक तंत्रज्ञान उद्यान स्थापित केले आहे ?

- (1) तरुण स्त्रियांना (2) तरुण पुरुषांना ✓
 (3) प्रौढ स्त्री पुरुषांना (4) यापैकी एकही नाही

A biotechnology park at Chennai supported by department of biotechnology, promotes biotechnology based entrepreneurship :

- (1) Among young women (2) Among young men
 (3) Among aged men and women (4) None of these

74. हवा प्रदूषणामुळे होणाऱ्या ओझोन थराच्या क्षयामुळे कोणता परिणाम होतो ?

- (1) त्वचा कर्करोग (2) पटकी
 (3) मेंदूतील गाठ (4) अतिसार

What is the effect of ozone layer depletion due to air pollution ?

- (1) Skin cancer (2) Cholera
 (3) Brain Tumour (4) Diarrhoea

75. शेतीमध्ये जंतूनाशकांचा वापर केल्यामुळे खालीलपैकी कोणता परिणाम होतो ?

- (1) हवा प्रदूषण (2) मृदा धूप ✓
 (3) स्वास्थ्य नुकसान जोखीम (4) वनस्पतीच्या दुर्मिळ जातीचा नायनाट

Out of the following, which is the effect due to the use of pesticides in agriculture ?

- (1) Air pollution (2) Soil erosion
 (3) Harmful health hazard (4) Extinction of rare species of flora

76. बोरॉन आणि कॅल्शियमची कमतरता पिकाच्या पानाच्या कोणत्या भागावर दिसतात ?

- (1) जुनी खालची पाने (2) पानाच्या मधल्या शिरा ✓
 (3) शेंडयाची पाने (4) पानाच्या शिरामधील भाग

Where the deficiency symptoms of boron and calcium observed in growing plants ?

- (1) Older leaves (2) Midrib of leaves
 (3) Terminal leaves (4) Portion between midribs

77. भारतीय नागरिकांच्या कर्तव्यांच्या यादीतील खालीलपैकी कोणता पर्याय चुकीचा आहे ?

- (1) देशाचे सार्वभौमत्व, ऐक्य व एकात्मता यांचा सन्मान व रक्षण करणे.
 (2) भारतीय लोकांत सामुहिक बंधुभावासाठी चैतन्य व सलोखा वृद्धीगत करणे.
 (3) कुटुंब नियोजन व लोकसंख्या नियंत्रित करणे.
 (4) नैसर्गिक पर्यावरणाचे रक्षण करून सुधारणा घडवून आणणे.

Which one of the following has been wrongly listed as a duty of Indian citizens ?

- (1) To uphold and protect the sovereignty unity and integrity of the country.
 (2) To promote harmony and the spirit of common brotherhood among the people of India.
 (3) To practice family planning and control population.
 (4) To protect and preserve the natural environment.

78. आधारवर्षातील निर्देशांक नेहमी पुढील प्रमाणे असतो.

- (1) 0 (2) 10 (3) 100 ✓ (4) 1000

The index number in the base year is always in the following manner.

- (1) 0 (2) 10 (3) 100 (4) 1000

79. नियोजन आयोगाचे विद्यमान अध्यक्ष _____ आहेत.

- (1) डॉ. मनमोहनसिंग ✓ (2) प्रणव मुखर्जी
 (3) श्री. शरद पवार (4) पी. चिदंबरम

The present Chairman of Planning Commission is _____.

- (1) Dr. Manmohan Singh (2) Pranav Mukharji
 (3) Shri Sharad Pawar (4) P. Chidambaram

80. भारतातील पहिला लोहमार्ग इ.स _____ साली सुरु झाला.

- (1) 1863 (2) 1865 (3) 1853 ✓ (4) 1858

The first railway line in India was started in the year _____.

- (1) 1863 (2) 1865 (3) 1853 (4) 1858

81. भारतीय संस्कृतीचे जतन आजही ग्रामीण भागात केले जाते कारण.

- (1) आधुनिक तंत्रज्ञान आजही ग्रामीण विभागामध्ये फारसा प्रभाव पाडू शकले नाही.
- (2) आधुनिक तंत्रज्ञानाचा ग्रामीण विभागामध्ये असलेला प्रभाव.
- (3) गरीब जनता रोजगारासाठी खेड्यातून शहराकडे जात आहे.
- (4) यापैकी एकही नाही. -

India's real culture is still preserved in rural life because :

- (1) New advancement of technology has not much influence in rural areas
- (2) New advancement of technology has influence in rural areas
- (3) Poor people are moving to urban areas in search of employment
- (4) None of these

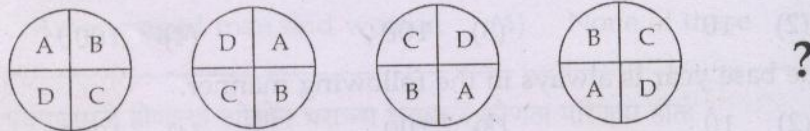
82. कर्ज प्रकरण तयार करतांना कर्ज मागणी अर्ज हा कोणत्या प्रकारच्या कागदपत्रात मोडतो.

- (1) द्वितीय
- (2) प्रथम (प्राथमिक)
- (3) महत्त्वाचे
- (4) तृतीय

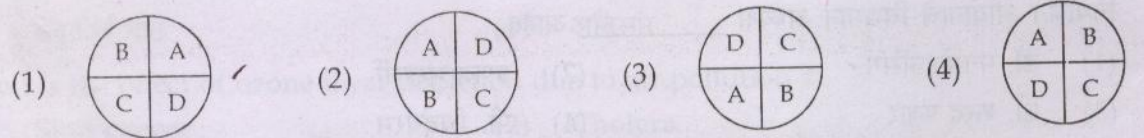
While preparing the loan proposal in which category the loan application is considered ?

- (1) Second
- (2) Initial
- (3) Important
- (4) Third

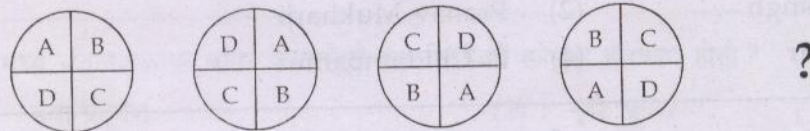
83. प्रश्न आकृति

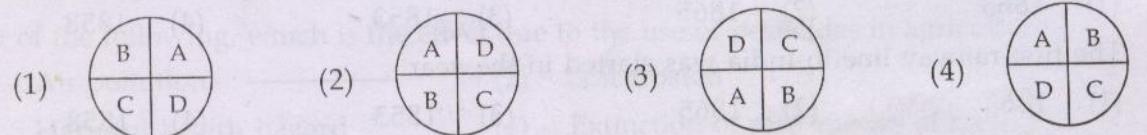
उत्तर आकृति

Problem figure :

Answer figure :

84. महाराष्ट्रातील वनाखालील क्षेत्र राज्याच्या भौगोलिक क्षेत्राच्या _____ % आहे.
 (1) 50 (2) 75 (3) 40 ✓ (4) 15
 Forest area in Maharashtra is _____ % of its geographical area.
 (1) 50 (2) 75 (3) 40 (4) 15
-
85. _____ द्वारे मालमत्तेचा हक्क मूलभूत हक्कांच्या यादीतून वगळण्यात आला.
 (1) 42 वी घटना दुरुस्ती 1976 (2) 44 वी घटना दुरुस्ती 1978
 (3) 52 वी घटना दुरुस्ती 1985 ✓ (4) 60 वी घटना दुरुस्ती 1988
 Right to Property was dropped from the list of Fundamental Rights by the _____.
 (1) 42nd Amendment 1976 (2) 44th Amendment 1978
 (3) 52nd Amendment 1985 (4) 60th Amendment 1988
-
86. आठव्या आंतरराष्ट्रीय पुणे फिल्म महोत्सवाचे उद्घाटन कोणी केले ?
 (1) अमिताभ बच्चन (2) दिलिप कुमार
 (3) देव आनंद (4) मनोज कुमार
 Who inaugurated the 8th Pune International Film Festival ?
 (1) Amitabh Bachchan (2) Dilip Kumar
 (3) Dev Anand (4) Manoj Kumar
-
87. 1951-52 मध्ये एकूण ग्रामीण कर्जपुरवठ्यात संस्थात्मक साधनांचा खालील वाटा होता.
 (1) 19% (2) 7% ✓ (3) 12% (4) 31%
 Institutional sources accounted following share in the total rural credit in the year 1951-52.
 (1) 19% (2) 7% (3) 12% (4) 31%
-
88. 6893 म्हणजे $\times > = \star$ व 2547 म्हणजे $\div \odot - <$, तर $\odot > = <$ यातून कोणती संख्या दर्शविली जाईल ?
 (1) 5747 (2) 5849 (3) 5797 (4) 5897
 If 6893 means $\times > = \star$ and 2547 means $\div \odot - <$, then $\odot > = <$ indicates the number
 _____
 (1) 5747 (2) 5849 (3) 5797 ⁵⁸⁹⁷ (4) 5897.
-
89. खालीलपैकी कोणते कारण वैश्विक तापमान वाढीस व हवामान बदलास कारणीभूत नाही ?
 (1) सी एफ सी उत्सर्जन (2) कार्बन डाइऑक्साइड उत्सर्जन ✓
 (3) जंगलतोड (4) मिथेन उत्सर्जन
 Which is not a cause for present global warming and climate change ?
 (1) CFC emission (2) Carbon dioxide emission
 (3) Deforestation (4) Methane emission

90. कायदयाद्वारे कामाचा हक्क मान्य करणारे भारतातील पहिले राज्य कोणते ?

- (1) महाराष्ट्र (2) उत्तर प्रदेश (3) मध्य प्रदेश (4) केरळ ✓

Which is the first state in India approved right to work ?

- (1) Maharashtra (2) Uttar Pradesh (3) Madhya Pradesh (4) Kerala

91. रॉकेट कोणत्या तत्वावर कार्य करते ?

- (1) वजन (2) उर्जा
(3) रेखीय संवेग ✓ (4) कोणीय संवेग

Rocket works on the principal of conservation of :

- (1) Mass (2) Energy
(3) Linear momentum (4) Angular momentum

92. जर 'SCHOOL' म्हणजे 19-3-8-15-15-12 तर 'POWER' म्हणजे _____ .

- (1) 16-12-24-5-18 (2) 16-9-11-18-17
(3) 16-15-23-5-18 ✓ (4) 16-15-20-6-18

If 'SCHOOL' stands for 19-3-8-15-15-12 then 'POWER' stands for _____ .

- (1) 16-12-24-5-18 (2) 16-9-11-18-17
(3) 16-15-23-5-18 (4) 16-15-20-6-18

93. भारताचे पहिले चंद्र अभियान, चंद्रयान-1 पूर्ण होण्या अगोदरच कधी बंद पडले ?

- (1) 1 जून 2009 (2) 29 ऑगस्ट 2009 ✓
(3) 23 मे 2009 (4) 1 एप्रिल 2009

When did the Indian made moon mission, Chandrayan - 1 ended ?

- (1) 1 June 2009 (2) 29 August 2009 ✓
(3) 23 May 2009 (4) 1 April 2009

94. भारताचा व्यापारशेष (Balance of trade) मुख्यत्वे या वस्तुच्या आयातीमुळे अनुकूल नाही.

- (1) खाद्य तेल (2) सिमेंट (3) अन्नधान्ये (4) खनिज तेल ✓

India's Balance of trade is not favourable prominently due to the import of one of the following :

- (1) Edible oil (2) Cement (3) Foodgrains (4) Mineral oil

95. कोणत्या आंतरराष्ट्रीय प्रमाणपत्रानुसार खास आयातीची सवलत मिळते ?

- (1) ISO-9000 व BIS-14000 (2) ISO-8000 व BIS-05 ✓
(3) ISO-7000 व BIS-06 (4) ISO-5000 व BIS-07

By which international certificate special import concession can be achieved ?

- (1) ISO-9000 and BIS-14000 (2) ISO-8000 and BIS-05 ✓
(3) ISO-7000 and BIS-06 (4) ISO-5000 and BIS-07

96. रेणूचा आकार 1 ते 100 नॅनोमिटर असणाऱ्या शास्त्राला काय म्हणतात ?

- (1) सुक्ष्मशास्त्र (2) अतिसूक्ष्म (नॅनोसायन्स) शास्त्र ✓
 (3) विशाल वस्तु शास्त्र (4) यापैकी कोणतेही नाही

What is the name of science that studies molecular size from 1 to 100 nanometer ?

- (1) Microscience (2) Nanoscience
 (3) Macroscience (4) None of these

97. रोगप्रतिबंधक लसीचा आद्यप्रवर्तक कोण ?

- (1) चार्ल्स डार्विन (2) लूईस पाश्चर ✓
 (3) जोसेफ लिस्टर (4) बोहर

Who is the pioneer of preventive medicine vaccine ?

- (1) Charles Darwin (2) Louis Pasteur
 (3) Joseph Lister (4) Bohr

98. सन 2009 मध्ये तंबाखू किंवा आरोग्यावर 14 वी जागतिक परिषद _____ येथे घेण्यात आली ?

- (1) मुंबई (2) बेंगलुरू (3) इंदोर ✓ (4) दिल्ली

The 14th World Conference on Tobacco or Health was held in 2009 at _____ .

- (1) Mumbai (2) Bengaluru (3) Indore (4) Delhi

99. कच्ची साखर रंगविरहीत करण्याकरीता कोणता लोणारी कोळसा वापरतात ?

- (1) लाकडी कोळसा (2) साखरेचा कोळसा ✓
 (3) नारळाचा कोळसा (4) प्राणीजन्य कोळसा

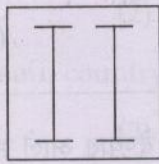
The charcoal used to decolourise raw sugar is :

- (1) Wood charcoal (2) Sugar charcoal
 (3) Coconut charcoal (4) Animal charcoal

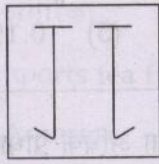
100. भिन्नता ओळखा :

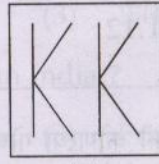
(1)

(2)

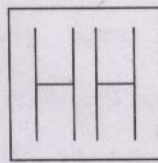

(3)

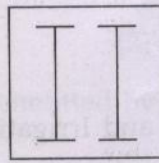

(4)

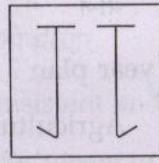
Find out an odd :

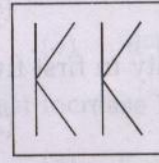
(1)

(2)

(3)

(4)

101. 'गरीबी हटाव' ची घोषणा कोणत्या योजनेत करण्यात आली ?

- (1) चौथ्या (2) पाचव्या (3) सहाव्या (4) सातव्या

In which plan 'Garibi Hataav' slogan was announced ?

- (1) Fourth (2) Fifth (3) Sixth (4) Seventh

102. तुझे वडील म्हणतात, मला तीन मुले आहेत आणि तू म्हणतोस मला दोन भाऊ आहेत तर कोणाचे म्हणणे चुकीचे आहे ?

- (1) वडीलांचे (2) मुलांचे (3) दोघांचे (4) कोणाचेही नाही

Your father says that, he has three sons and you say that, you have two brothers. Who is wrong ?

- (1) Father (2) Sons (3) Both (4) None

103. झारखंड विधानसभेची सभासद संख्या किती ?

- (1) 75 (2) 78 (3) 80 (4) 81

Total Number of seats of Jharkhand Vidhansabha (Legislative Assembly) is :

- (1) 75 (2) 78 (3) 80 (4) 81

104. महाराष्ट्रात सागरी मच्छिमारीसाठी योग्य असणारे क्षेत्र _____ लाख चौ.कि.मी. आहे.

- (1) 3.01 (2) 1.12 (3) 0.19 (4) 4.0

The area suitable for marine fishing in Maharashtra is _____ lakh sq.km.

- (1) 3.01 (2) 1.12 (3) 0.19 (4) 4.0

105. पहिल्या पंचवार्षिक योजनेत पुढीलपैकी कोणत्या गोष्टींना अधिक प्राधान्य देण्यात आले होते ?

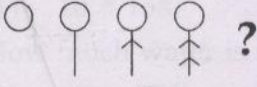
- (1) दळणवळण (2) शेती व जल सिंचन
(3) वाहतूक (4) वीज

Which sector has given priority in first five year plan ?

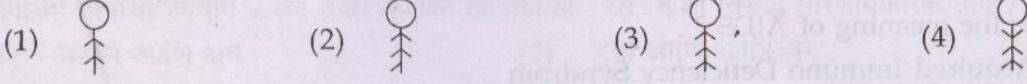
- (1) Communications (2) Agriculture and Irrigation
(3) Transport (4) Electricity

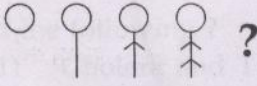
106. प्रश्न आकृति

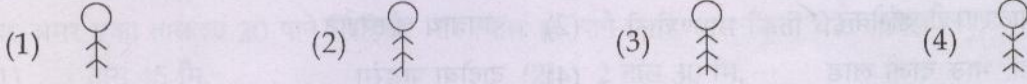
उत्तर आकृति

Problem figure :

Answer figure :

107. खालीलपैकी कोणता अपारंपारीक ऊर्जा स्रोत आहे ?

(1) ज्वलनशील लाकूड ऊर्जा	(2) कोळसा ऊर्जा
(3) नैसर्गिक वायु ऊर्जा	(4) सूर्यप्रकाश ऊर्जा

Which is the source of non-conventional energy, out of the following ?

(1) Fire wood energy	(2) Coal energy
(3) Natural gas energy	(4) Solar energy

108. भारताकडून चहा आयात करणारा प्रमुख देश कोणता ?

(1) ब्रिटन	(2) अमेरिका	(3) फ्रांस	(4) जपान

Which is the main country imports tea from India ?

(1) Britain	(2) America	(3) France	(4) Japan

109. सततच्या व वेगवान किंमतवाढीचा फायदा खालीलपैकी कोणास होईल ?

(1) धनको	(2) नोकरदार	(3) ऋणको	(4) शेतकरी

Who will be benefitted by consistent and fast increase in prices ?

(1) Lender	(2) Serviceman	(3) Borrower	(4) Farmer

110. एड्स या शब्दाची संक्षिप्त संज्ञा सांगा ?

- (1) अॅक्वायर्ड ईमीनो डिफिसीयन्सी सिंड्रोम
- (2) अॅक्वायर्ड ईमीनो डिफरन्स सिंड्रोम
- (3) अॅक्वायर्ड ईन्सुलीन डिफिसीयन्सी सिंड्रोम
- (4) यापैकी कोणतेही नाही.

What is the meaning of AIDS ?

- (1) Acquired Immuno Deficiency Syndrom
- (2) Acquired Immuno Defference Syndrom
- (3) Acquired Insulin Deficiency Syndrom
- (4) None of these

111. बॉम्बे नेटिव्ह एज्युकेशन सोसायटीची स्थापना कोणी केली ?

- (1) बाळशास्त्री जांभेकर ✓
- (2) जगन्नाथ शंकरशेट
- (3) डॉ. भाऊ दाजी लाड
- (4) दादोबा पांडुरंग

Who has founded Bombay Native Education Society ?

- (1) Balshastri Jambhekar
- (2) Jagnnath Shankar Seth
- (3) Dr. Bhau Daji Lad
- (4) Dadoba Pandurang

112. गोपाळ हरी देशमुखांनी 'लोकहितवादी' या नावाने _____ या साप्ताहिकातून लिखाण केले.

- (1) दर्पण
- (2) प्रभाकर
- (3) सुधारक ✓
- (4) दीनमित्र

Gopal Hari Deshmukh wrote in _____ with the pen name Lokhitwadi.

- (1) Darpan
- (2) Prabhakar
- (3) Sudharak
- (4) Deenmitra

113. महाराष्ट्र सरकारने शेतकरी कर्जमाफी योजना कधी जाहिर केली ?

- (1) वर्ष 2007
- (2) वर्ष 2008 ✓
- (3) वर्ष 2006
- (4) वर्ष 2009

When did Government of Maharashtra declare the farmers debt waive scheme ?

- (1) Year 2007
- (2) Year 2008
- (3) Year 2006
- (4) Year 2009

114. सन 2009 चा प्रतिष्ठित 'रमन मेगासेसे' पुरस्कार ग्रामिण समाजोन्नतीसाठी कोणत्या भारतीय सामाजिक कार्यकर्त्यास मिळाला ?

- (1) मेधा पाटकर
- (2) आण्णा हजारे
- (3) दिप जोशी ✓
- (4) बाबा आढाव

Which Indian social activist got the prestigious 'Ramon Magassase' award for 2009, for development of rural communities ?

- (1) Medha Patkar
- (2) Anna Hajare
- (3) Deep Joshi
- (4) Baba Adhav

115. तुषार व ठिबक सिंचन पद्धतींचा अवलंब केल्याने पाण्याची किती टक्के बचत होते ?

- (1) 10 ते 15% (2) 15 ते 20% (3) 25 ते 30% (4) 28 ते 56%

How much water is saved due to adoption of sprinkler and drip irrigation systems ?

- (1) 10 to 15% (2) 15 to 20% (3) 25 to 30% (4) 28 to 56%

116. नागाच्या विषाचा उपयोग करून तयार केलेला खात्रीदायक 'रस' कशा विरूद्ध परिणामकारक आहे ?

- (1) पटकी आणि क्षय (2) दमा आणि क्षतांत्रज्वर
(3) घटसर्प (4) फ्ल्यू ताप

Cobra Venom is used in the preparation of certain 'Rasas' which is effective against which of the following ?

- (1) Cholera and Tuberculosis (2) Asthama and Typhoid
(3) Diphtheria (4) Influenza

117. जर अमर एका तासाला 20 पाने लिहितो. तर त्यास 45 पाने लिहिण्यास किती वेळ लागेल ?

- (1) 1 तास 45 मि. (2) 2 तास 30 मि.
(3) 2 तास 15 मि. (4) 2 तास 35 मि.

If Amar writes 20 pages in one hour. Then how much time will he require to write 45 pages ?

- (1) 1 hour 45 minutes (2) 2 hours 30 minutes
(3) 2 hours 15 minutes (4) 2 hours 35 minutes

118. मार्च महिन्याचे एकूण सेकंद किती ?

- (1) 2592000 सेकंद (2) 2678400 सेकंद
(3) 3600000 सेकंद (4) 6000000 सेकंद

How many total number of seconds in the month of March ?

- (1) 2592000 seconds (2) 2678400 seconds
(3) 3600000 seconds (4) 6000000 seconds

119. 'मूर' बेटावरून कोणत्या दोन देशा दरम्यान वाद चालू आहे ?

- (1) भारत-श्रीलंका (2) भारत-बांगला देश
(3) भारत-मालदिवज (4) भारत-पाकीस्तान

In between, which of the two countries 'Moore' Island dispute is going on ?

- (1) India - Shri Lanka (2) India - Bangla Desh
(3) India - Maldives (4) India - Pakistan

120. भारतातील _____ अंशाचे रेखावृत्त हे प्रमाण रेखावृत्त आहे.

- (1) 23° 30' (2) 68° 45' (3) 82° 30' (4) 97° 45'

_____ Degree longitude is a standard Meridian of India.

- (1) 23° 30' (2) 68° 45' (3) 82° 30' (4) 97° 45'

121. जर एका वर्तुळाचा परिघ 22 से.मी. असेल तर त्या वर्तुळाचे क्षेत्रफळ किती असेल ?

- (1) 77 से.मी.²   (2) $\frac{77}{2}$ से.मी.²   (3) 38.4 से.मी.²   (4) 154 से.मी.²

If circumference of the circle is 22 cm then what is the area of the circle ?

- (1) 77 cm²   (2) $\frac{77}{2}$ cm²   (3) 38.4 cm²   (4) 154 cm²

122. फुफ्फुस दाह विकार असणाऱ्या एड्स रूग्णाला कोणती औषधी तोंडाद्वारे दिली जाते ?

- (1) पायरीमिथॅमाइन   (2) सल्फाडायाझाईन
(3) प्युटॉमायडीन   (4) कॅट्रिमोक्साझोल

Which drug is given orally to AIDS patients with pneumocystic carinii infection ?

- (1) Pyrimethamine   (2) Sulfadiazine
(3) Peutamidine   (4) Cotrimoxazole

123. लियँडर पेसने अलीकडेच ऑस्ट्रेलियन ग्रँड स्लॅम टेनिस स्पर्धेत मिश्र दुहेरीचे विजेतेपद मिळवले. त्याची साथीदार कारा ब्लॅक खालीलपैकी कोणत्या देशाची आहे ?

- (1) इंग्लंड   (2) झिंबाब्वे   (3) न्यूझीलँड -   (4) यु.एस.ए.

Leander Paes won mixed doubles championship in Australian Grand Slam recently. Which of the following countries is his partner Cara Black belonged to ?

- (1) England   (2) Zimbabwe   (3) New Zealand   (4) U.S.A.

124. _____ हे महाराष्ट्रातील जास्त पावसाचे ठिकाण आहे.

- (1) मुंबई   (2) अंबोली   (3) पाचगणी   (4) कोल्हापूर

_____ is a place in Maharashtra having heavy rainfall.

- (1) Mumbai   (2) Amboli   (3) Panchgani   (4) Kolhapur

125. प्रगतीशील करप्रणाली मुळे :

- (1) सरकारच्या उत्पन्नात वाढ होते ✓   (2) आर्थिक विषमता कमी होते
(3) सर्वाना न्याय मिळतो   (4) यापैकी सर्व

Due to progressive tax system :

- (1) Government's income is increasing   (2) Inequality is reduced
(3) All get justice   (4) All of these

126. _____ या संप्रेरकाच्या वापरामुळे द्राक्षाच्या वेलींची जोमदार वाढ थांबवून, फळधारणा होणाऱ्या डोळ्याचा विकास होतो.

- (1) सायकोसील (2) जिबरेलीक अॅसीड
(3) हायड्रोजन सायनामाईड (4) यापैकी एकही नाही

The hormone _____ is used to suppress the vigour of grape vines and increase the fruitfulness of buds in grapes.

- (1) Cycocel (2) Gibberellic acid
(3) Hydrogen cyanamide (4) None of these

127. NET : KBQ :: JPTX :: _____

वरील पहिल्या दोन शब्दात विशिष्ट साधर्म्य आहे. तर तसे साधर्म्य असलेला रिक्त जागेतील शब्द कोणता ?

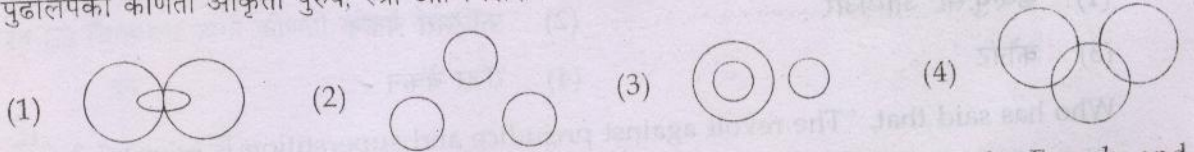
- (1) HNOT (2) HMQU (3) MHQU (4) HQMU

NET : KBQ :: JPTX :: _____

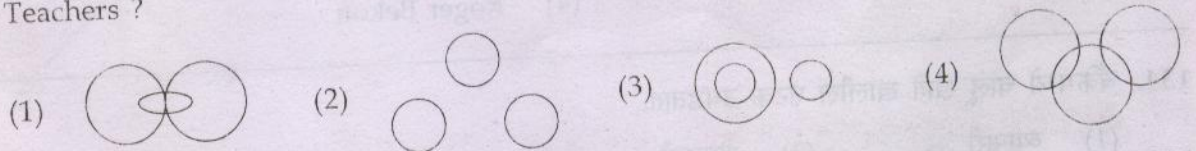
There is certain analogy in first two words, which is the word in the blank space ?

- (1) HNOT (2) HMQU (3) MHQU (4) HQMU

128. पुढीलपैकी कोणती आकृती पुरुष, स्त्री आणि शिक्षक यांचे निर्देशन करते ?

Which diagram given below represents best relationships among Male, Female and Teachers ?

129. ग्रामीण विकास कार्यक्रमांतर्गत लाभधारकाची निवड कोणत्या आधारे केली जाते ?

- (1) वार्षिक उत्पन्न (2) वार्षिक कुटूंब मजूरांचे उत्पन्न
(3) वार्षिक मजूरीचे उत्पन्न (4) यापैकी एकही नाही

What is the basis to identify beneficiaries under the rural development programme ?

- (1) Annual income (2) Annual family labour income
(3) Annual labour income (4) None of the above

130. चौविस (24) तासांमध्ये घड्याळाचे तीनही काटे (सेकंद, मिनिट व तास) एकमेकांना किती वेळा भेटतील ?

- (1) 2 वेळा (2) 4 वेळा (3) 12 वेळा (4) 24 वेळा

How many times in 24 hrs all the hands of clock (seconds, minute and hour) will meet ?

- (1) 2 times (2) 4 times (3) 12 times (4) 24 times

131. पहिल्या राष्ट्रीय नियोजन समितीचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) जवाहरलाल नेहरू ✓ (2) सुभाषचंद्र बोस
(3) सरदार पटेल (4) महात्मा गांधी

Who was the chairman of first National Planning Commission ?

- (1) Jawaharlal Nehru (2) Subhash Chandra Bose
(3) Sardar Patel (4) Mahatma Gandhi

132. 'नॅशनल स्कूल ऑफ ड्रामा' (एन एस डी) जेथे आहे त्या शहराचे नांव लिहा.

- (1) नवी दिल्ली ✓ (2) लखनउ (3) बेंगलूर (4) कोलकाता

Name the city where National School of Drama (NSD) is located :

- (1) New Delhi (2) Lucknow (3) Bengaluru (4) Kolkata

133. "पूर्वग्रह व अंधश्रध्दा ह्यांच्या विरुद्ध केलेले बंड म्हणजे विज्ञान होय" असे कोणी म्हटले आहे.

- (1) डब्ल्यु.सी. अॅम्पअर (2) फ्रॉन्सिस बेकन
(3) कोनंट (4) रॉजर बेकन ✓

Who has said that, "The revolt against prejudice and superstition is science" ?

- (1) W. C. Ampere (2) Francis Bekon
(3) Conant (4) Roger Bekon

134. बँकेमध्ये चालू खाते खालील घटक उघडतात.

- (1) व्यापारी ✓ (2) शेतकरी (3) पगारदार वर्ग (4) महिला

In the Bank current account is opened by the following factor.

- (1) Businessman (2) Farmer (3) Salaried class (4) Woman

135. भारतातील बहुतांश जमिनीत _____ कमी आहे.

- (1) स्फुरद (फॉस्फोरस) (2) पालाश (पोटॅश)
(3) नत्र ✓ (4) गंधक

Majority of Indian soils are low in _____.

- (1) Phosphorus (2) Potash
(3) Nitrogen (4) Sulphur

136. इस्त्रोने 29 सप्टेंबर 2009 रोजी पी.एस्.एल्.व्ही.-C14 यानामधुन किती उपग्रह अवकाशात सोडले ?

- (1) चार (2) तीन (3) सात (4) एक

ISRO on 29th Sept. 2009 launched P.S.L.V. – C14 with how many satellites ?

- (1) Four (2) Three (3) Seven (4) One

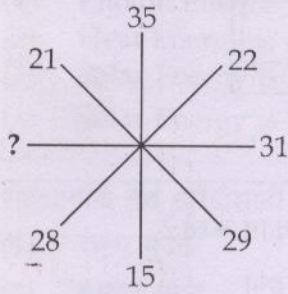
137. पुण्यात 'सार्वजनिक सभे' ची स्थापना _____ यांनी केली.

- (1) न्यायमुर्ती म.गो. रानडे (2) लोकहितवादी
(3) गो.ग. आगरकर (4) ग.वा. जोशी

'Sarvajanik Sabha' was established in Pune by _____ .

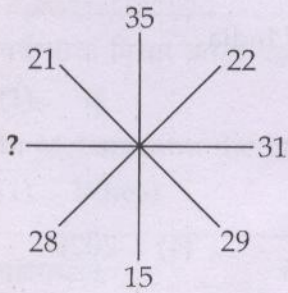
- (1) Justice M.G. Ranade (2) Lokhitwadi
(3) G.G. Agarkar (4) G.V. Joshi

138. प्रश्न (?) चिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

- (1) 34 (2) 29 (3) 19 (4) 39

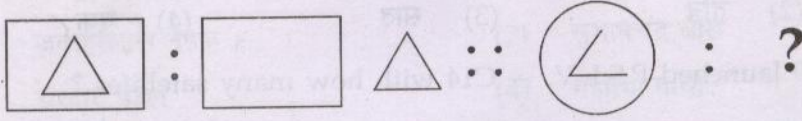
Which number will appear at '?'

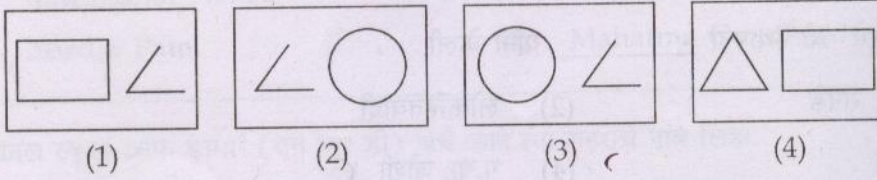
- (1) 34 (2) 29 (3) 19 (4) 39

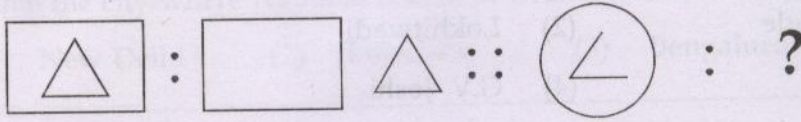
139. प्रश्न आकृति

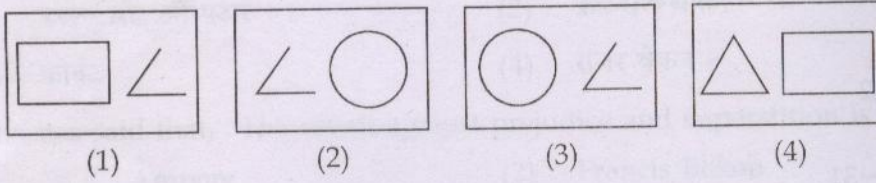
उत्तर आकृति

Problem figure :

Answer figure :

140. कोणती संस्था ग्रामीण भागातील वित्तिय गरजा भागविणारी शिखर संस्था म्हणून काम करते ?

(1) नाबार्ड	(2) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया
(3) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ✓	(4) वरील सर्व

Which of the following institution acts as an apex institution for the fulfillment of Financial needs in rural area ?

(1) NABARD	(2) Reserve Bank of India
(3) State Bank of India	(4) All of the above

141. खालीलपैकी कोणते लीप वर्ष आहे ?

(1) 1991	(2) 2001 ✓	(3) 2010	(4) 2020

Which is the leap year from below ?

(1) 1991	(2) 2001	(3) 2010	(4) 2020

142. 'कस्तुरबा गांधी' बालिका विद्यालय योजना मुख्यतः _____ याच्याशी संबंधित आहे.

- (1) एस.सी., एस.टी., ओ.बी.सी. आणि अल्पसंख्याक उच्च प्राथमिक स्तरीय मुलींसाठी निवासी शाळा
- (2) फक्त मुलांची निवासी शाळा ✓
- (3) प्रौढ शिक्षण
- (4) तांत्रिक शिक्षण

Kasturba Gandhi Balika Vidyalaya scheme predominantly belongs to _____.

- (1) Residential school at upper primary level for girls, S.C., S.T., OBC, and minorities.
- (2) Only for Boys Residential School.
- (3) Adult Education
- (4) Technical Education

143. सोलर सेल मध्ये :

- (1) फोटॉन ऊर्जेचे रूपांतर औष्णिक ऊर्जेत होते.
- (2) औष्णिक ऊर्जेचे रूपांतर यांत्रिक ऊर्जेत होते.
- (3) सौर ऊर्जेचे रूपांतर गति ऊर्जेत होते.
- (4) सौर ऊर्जेचे रूपांतर विद्युत ऊर्जेत होते. r

In solar cell _____.

- (1) Photon Energy is converted into Heat Energy
- (2) Heat Energy is converted into Mechanical Energy
- (3) Solar Energy is converted into Kinetic Energy
- (4) Solar Energy is converted into Electrical Energy

144. शेतकऱ्यांना गाई खरेदीसाठी कुठल्या प्रकारचे कर्ज दिले जाते ?

- (1) अल्प मुदत
- (2) दीर्घ मुदत
- (3) मध्यम मुदत
- (4) वरील सर्व प्रकार ✓

For purchase of cow which type of loan is given to the farmer ?

- (1) Short term loan
- (2) Long term loan
- (3) Medium term loan
- (4) All above type

145. वर्षभराचा विचार करता महाराष्ट्रात _____ या पिकाखालचे क्षेत्र सर्वाधिक आहे.

- (1) गहू
- (2) ज्वारी ✓
- (3) भात
- (4) बाजरी

In Maharashtra the highest area is under _____ on yearly basis.

- (1) Wheat
- (2) Jowar
- (3) Rice
- (4) Bajra

146. महाराष्ट्रात, _____ चे बियाणे इतर कोणत्याही पिकापेक्षा मोठ्या प्रमाणात पुरविले जाते.

- (1) भुईमुगा
- (2) सोयाबिन ✓
- (3) मोहरी
- (4) एरंडी

In Maharashtra, seed of _____ is distributed on large scale than any other crop.

- (1) Groundnut
- (2) Soybean
- (3) Mustard
- (4) Castor

147. महाराष्ट्रात वनाखालील क्षेत्र _____ जिल्ह्यात सर्वाधिक आहे.

- (1) सातारा (2) रायगड (3) ठाणे (4) गडचिरोली ✓

In Maharashtra _____ district has the maximum area under forest.

- (1) Satara (2) Raigad (3) Thane (4) Gadchiroli

148. एका सांकेतिक भाषेत 'ENGLISH' हा शब्द 'FGNILHS' असा लिहिला जातो तर त्याच सांकेतिक भाषेत 'SELFISH' हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?

- (1) TLEIFHS (2) ILEFIHS (3) RLEIFSH (4) TLEIFSH

In coding language 'ENGLISH' is written as 'FGNILHS'. Then how 'SELFISH' will be written ?

- (1) TLEIFHS (2) ILEFIHS (3) RLEIFSH (4) TLEIFSH

149. खालील एक बँक भारताची मध्यवर्ती बँक आहे.

- (1) स्टेट बँक ऑफ इंडिया (2) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया ✓
(3) सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया (4) युनियन बँक ऑफ इंडिया

A bank stated below is the Central Bank of India.

- (1) State Bank of India (2) Reserve Bank of India
(3) Central Bank of India (4) Union Bank of India

150. खालीलपैकी कोणता शब्द गटात बसत नाही ?

पारा, सोने, लोखंड, गंधक.

- (1) पारा (2) सोने (3) लोखंड (4) गंधक ✓

Which of the following do not belong to the group ?

Mercury, Gold, Iron, Sulphur.

- (1) Mercury (2) Gold (3) Iron (4) Sulphur

151. 13 व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष कोण आहेत ?

- (1) डॉ. विजय एल्. केळकर (2) श्री. सी. रंगराजन
(3) श्री. के. सी. पंत (4) श्री. वायू. बी. चव्हाण

Who is the Chairman of 13th Finance commission ?

- (1) Dr. Vijay L. Kelkar (2) Mr. C. Rangarajan
(3) Mr. K.C. Pant (4) Mr. Y.B. Chavan

152. _____ यांनी आपल्या राज्यात मागासवर्गीय जातीकरीता नौकऱ्यांमध्ये 50 टक्के आरक्षणाचा कायदा केला.

- (1) नागपूरचे राजे रघुजी भोसले (2) कोल्हापूरचे छत्रपती शाहू महाराज ✓
 (3) बडोद्याचे सयाजीराव गायकवाड (4) अहिल्याबाई होळकर

About 50% reservation in employment for the bakward community was implemented by _____ in our state.

- (1) Raje Raghuji Bhosale of Nagpur
 (2) Chhatrapati Shahu Maharaja of Kolhapur
 (3) Raje Sayajirao Gaikwad of Baroda
 (4) Ahilyabai Holakar

153. द्रव इंधनाचे ज्वलन होताना _____ ऊर्जेचे रूपांतर उष्णता ऊर्जेत होते.

- (1) विद्युत (2) ध्वनी (3) आण्विक ✓ (4) रासायनिक

While burning fuels which energy is converted into heat energy ?

- (1) Electrical (2) Sound (3) Atomic (4) Chemical

154. खालीलपैकी कोण वित्तआयोगाची नियुक्ती करतो ?

- (1) राष्ट्रपती ✓ (2) वित्तमंत्री
 (3) पंतप्रधान (4) गृहमंत्री

Who appoints the Chairman of the Finance Commission, out of the options given below ?

- (1) President (2) Finance Minister
 (3) Prime Minister (4) Home Minister

155. वायुची 'वायु संवेदनशिलता तंत्राची' वाढ करण्याकरीता कोणता पदार्थ वापरतात ?

- (1) फेम्टो पदार्थ (2) नॅनो पदार्थ ✓
 (3) मायक्रो पदार्थ (4) अतिसुक्ष्म कण

Which is the material used to increase the 'gas sensing technology' of gas ?

- (1) Femto material (2) Nano material
 (3) Micro material (4) Ultrasmall particles

156. भिन्न गट ओळखा.

AFZ

(1)

BGY

(2)

CHX

(3)

DJW

(4)

Find out the odd one :

AFZ

(1)

BGY

(2)

CHX

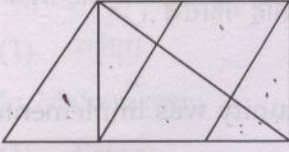
(3)

DJW

(4)

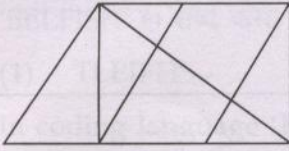

157. खालील आकृतीत किती त्रिकोण आहेत ?

- (1) 9 (2) 10 (3) 11 (4) यापैकी नाही

How many triangles are there in the following figure ?

- (1) 9 (2) 10 (3) 11 (4) None of these

158. (?) प्रश्न चिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

$$\begin{array}{ccc} 12 & & \\ 4 & \textcircled{4} & 6 \\ & 8 & \end{array}$$

(1) 2 ✓

$$\begin{array}{ccc} 30 & & \\ 3 & \textcircled{2} & 25 \\ & 5 & \end{array}$$

(2) 3

$$\begin{array}{ccc} 2 & & \\ 4 & \textcircled{4} & 8 \\ & 4 & \end{array}$$

(3) 4

$$\begin{array}{ccc} 9 & & \\ 3 & \textcircled{?} & 6 \\ & 4 & \end{array}$$

(4) 6

Which number will appear at '?'

$$\begin{array}{ccc} 12 & & \\ 4 & \textcircled{4} & 6 \\ & 8 & \end{array}$$

(1) 2

$$\begin{array}{ccc} 30 & & \\ 3 & \textcircled{2} & 25 \\ & 5 & \end{array}$$

(2) 3

$$\begin{array}{ccc} 2 & & \\ 4 & \textcircled{4} & 8 \\ & 4 & \end{array}$$

(3) 4

$$\begin{array}{ccc} 9 & & \\ 3 & \textcircled{?} & 6 \\ & 4 & \end{array}$$

(4) 6

159. फळपिकांमध्ये _____ या खालील क्षेत्र महाराष्ट्रात सर्वाधिक आहे.

- (1) आंबा ✓ (2) केळी (3) चिकू (4) संत्री

Among the fruit crops _____ has the highest area in Maharashtra.

- (1) Mango (2) Banana (3) Sapota (4) Citrus

160. 1 मार्च 1995 रोजी बुधवार असेल, तर 1 मार्च 1996 रोजी कोणता वार असेल ?

- (1) गुरुवार ✓ (2) शुक्रवार (3) सोमवार (4) बुधवार

If Wednesday falls on the 1st of March in 1995, which is the day on 1st of March 1996 ?

- (1) Thursday (2) Friday (3) Monday (4) Wednesday

161. कोणती खाजगी कंपनी 'चौपाल' या योजने अंतर्गत शेतीमालाला बाजारपेठ देण्याचा प्रयत्न करत आहे.

- (1) जैन इरिगेशन्स लि. (Jain Irrigations Ltd)
- (2) टाटा टी कंपनी लि.
- (3) राष्ट्रीय केमिकल्स अँड फर्टिलायझर लि.
- (4) आय.टी.सी. लि.

Name the private company which initiated the 'Chaupal' scheme for marketing farm products.

- (1) Jain Irrigations Ltd.
- (2) Tata Tea Ltd.
- (3) Rashtriya Chemicals and Fertilizers Ltd. (RCF)
- (4) I.T.C. Ltd.

162. महाडच्या चवदार तळ्यावरील सत्याग्रह कोणी केला ?

- (1) महात्मा गांधी
- (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
- (3) विठ्ठल रामजी शिंदे
- (4) र.धों. कर्वे

Who did the Satyagraha of Chawadar Tale (Tasty Lake) at Mahad ?

- (1) Mahatma Gandhi
- (2) Dr. Babasaheb Ambedkar
- (3) Vitthal Ramaji Shinde
- (4) R.D. Karve

163. जर $2.1 = 4.41$

तर $3.1 = ?$

- (1) 9.62
- (2) 9.10
- (3) 9.61
- (4) 9.91

If $2.1 = 4.41$

Then $3.1 = ?$

- (1) 9.62
- (2) 9.10
- (3) 9.61
- (4) 9.91

164. भारतामध्ये सर्वाधिक लागवडीखालील क्षेत्र _____ पिकाखाली येते.

- (1) ज्वारी
- (2) मका
- (3) भात
- (4) कापूस

In India maximum cultivated area is under _____ crop.

- (1) Jowar
- (2) Maize
- (3) Rice
- (4) Cotton

165. कोणत्या देशाच्या शास्त्रज्ञाने पटकी या रोगावर मुखावाटे देता येणारी लस विकसित केली ?

- (1) भारत
- (2) ग्रेट ब्रिटन
- (3) रशिया
- (4) जपान

The scientists of which of the following countries have developed Oral Cholera Vaccine ?

- (1) India
- (2) United Kingdom
- (3) Russia
- (4) Japan

166. रॉजर चर्चपासून उत्तरेकडे 2 कि.मी. चालत गेला त्यानंतर 3 कि.मी. डावीकडे चालत गेला. तेथून तो 6 कि.मी. डावीकडे चालत गेला. तर तो चर्चपासून किती अंतरावर आहे.
- (1) 2 कि.मी. (2) 3 कि.मी. ✓ (3) 4 कि.मी. (4) 5 कि.मी.
- Rojar goes north from Church 2 kms then he goes 3 kms towards his left, then again he goes left 6 kms, so how far he is from the church ?
- (1) 2 km (2) 3 km (3) 4 km (4) 5 km
-
167. खालीलपैकी कोणत्या संविधान दुरुस्तीने विधानपरिषदेची सभासदसंख्या तेथील विधानसभेच्या सभासदसंख्येच्या $\frac{1}{3}$ पेक्षा अधिक असणार नाही, अशी तरतूद केली ?
- (1) सातवी (2) सतरावी ✓ (3) शेहेचाळीसावी (4) एक्काहत्तरावी
- Which of the following constitutional amendment provided that the total number of members in Legislative Council should not be more than $\frac{1}{3}$ the total number of members in Legislative Assembly ?
- (1) 7th (2) 17th (3) 46th (4) 71th
-
168. रमेश हा सुरेशपेक्षा उंच आहे. सुरेश नरेशपेक्षा उंच आहे. राजेश मंगेशपेक्षा उंच आहे. मंगेश सुरेशपेक्षा उंच आहे, तर यांच्यामध्ये सर्वात उंचा कोण ?
- (1) मंगेश (2) नरेश ✓ (3) राजेश (4) सुरेश
- Ramesh is taller than Suresh. Suresh is taller than Naresh. Rajesh is taller than Mangesh. Mangesh is taller than Suresh. Then who is the shortest among them ?
- (1) Mangesh (2) Naresh (3) Rajesh (4) Suresh
-
169. जर 'राळेगणसिद्धी' हे नाव 'रागसिळेणद्धी' असे लिहिले तर 'अहमदनगर' हे नाव कसे लिहीणार ?
- (1) अहदनगरम (2) अहमनगरद (3) नगरअहमद (4) अमनरहदग
- If 'Ralegonsidhi' is written as 'Rlgnihaeardi', then how to write Ahamadnagar :
- (1) Adahenagarm (2) Nagarahemad (3) Ahadgaemnar (4) Aaangrhmdga
-
170. निलगिरी पर्वतातील सर्वात उंच शिखर कोणते आहे ?
- (1) कळसुबाई ✓ (2) गुरुशिखर (3) दोडा बेट्टा (4) के₂
- Which is the highest peak in Nilgiri Mountain ?
- (1) Kalsubai (2) Gurushikhar (3) Dodabetta (4) K₂

171. आजोबाबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान निश्चित खरे असेल ?

- (1) त्यांना एक मुलगा व एक मुलगी असेल.
- (2) त्यांचे वय 65 वर्षांपेक्षा जास्त असेल.
- (3) त्यांचे केस पांढरे असतील.
- (4) त्यांना नात किंवा नातू असेल.

Which sentence is appropriate about grandfather ?

- (1) He has one son and one daughter.
- (2) He is more than 65 years old.
- (3) His hairs will be white.
- (4) He had grandson or granddaughter.

172. विद्युत घटे मध्ये विद्युत् ऊर्जेचे रूपांतर _____ होते.

- (1) यांत्रिक ऊर्जेमध्ये
- (2) ध्वनी ऊर्जेमध्ये ✓
- (3) एकदिक् विद्युत् ऊर्जेमध्ये
- (4) चुंबकीय ऊर्जेमध्ये

In electric bells electric energy is converted into :

- (1) Mechanical energy
- (2) Sound energy
- (3) D. C. electric energy
- (4) Magnetic energy

173. रातांधळेपणा हा _____ या जीवनसत्वाच्या कमतरतेमुळे होतो.

- (1) जीवनसत्व-ड ✓
- (2) जीवनसत्व-ब
- (3) जीवनसत्व-अ
- (4) जीवनसत्व-क

Night blindness is caused by the deficiency of _____ .

- (1) Vitamin - D
- (2) Vitamin - B
- (3) Vitamin - A
- (4) Vitamin - C

174. खालील ठिकाणी आंतरराष्ट्रीय मुद्रानिधीचे (IMF) कार्यालय आहे.

- (1) मुंबई
- (2) लंडन ✓
- (3) वॉशिंग्टन
- (4) न्यूयार्क

The office of the International Monetary Fund (IMF) is at the following place :

- (1) Mumbai
- (2) London
- (3) Washington
- (4) New York

175. 1 मे 1999 रोजी महाराष्ट्रात आणखीन दोन जिल्ह्यांची निर्मिती झाली, ते _____ आहेत.

- (1) हिंगोली व गोंदिया
- (2) नंदूरबार व वाशिम
- (3) भंडारा व गोंदिया
- (4) सिंधुदुर्ग व जालना

On 1st May, 1999 two more districts were established in Maharashtra state are

- (1) Hingoli and Gondia
- (2) Nandurbar and Vashim
- (3) Bhandara and Gondia
- (4) Sindhudurg and Jalna

176. 'PVC' हा शब्द प्लास्टिक उद्योगात _____ साठी वापरतात.

- (1) पॉलीव्हीनाईल कार्बोनेट (2) पॉलीव्हीनाईल क्लोराईड
(3) फॉस्फोव्हीनाईल क्लोराईड ✓ (4) फॉस्फोव्हॅनाडिअम क्लोराईड

The word 'PVC' used in plastic industry stands for :

- (1) Polyvinyl carbonate (2) Polyvinyl chloride
(3) Phosphovinyl chloride (4) Phosphovanadium chloride

177. कोणत्या पिंगमेन्ट (रंगद्रव्य) मुळे फळांमध्ये लाल रंग होतो ?

- (1) लायकोपीन ✓ (2) अँथोसायनीन (3) झानथ्रोफील (4) कॅरोटीन

Which pigment causes the induction of red colour in fruits ?

- (1) Lycopin (2) Anthocyanin (3) Xanthophyll (4) Carotene

178. 6 व्या योजनेच्या तुलनेत 7 व्या योजनेत वार्षिक सरासरी व्यापारी तुटीची स्थिति काय होती ?

- (1) वाढली ✓ (2) कमी झाली
(3) समान झाली (4) वरीलपैकी एकही नाही

What was the position of annual average of trade deficit in VIIth plan as comparing to VIth plan ?

- (1) Increased (2) Decreased
(3) Become equal (4) None of these

179. महाराष्ट्रातील पुढीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यात निर्मल ग्राम पुरस्कार विजेत्या गावांची संख्या जास्त आहे ?

- (1) सातारा ✓ (2) ठाणे (3) रत्नागिरी (4) कोल्हापूर

In which of the following district of Maharashtra the maximum number of villages won Nirmal Gram Puraskar ?

- (1) Satara (2) Thane (3) Ratnagiri (4) Kolhapur

180. जी पी एस चा अर्थ काय ?

- (1) ग्लोबल पेटेंट सर्विसेस (2) गॅलिलिओ फिजिकल सिस्टिम
(3) जेनेटिक प्रिपरेशन सर्विसेस (4) ग्लोबल पोजिशनिंग सिस्टिम ✓

What does GPS stand for ?

- (1) Global Patent Services (2) Galileo Physical System
(3) Genetic Preparation Services (4) Global Positioning System

181. भारतीय राज्यघटनेत 15 (5) हे कलम 93 व्या घटनादुरुस्तीने समाविष्ट करण्यात आले ज्यायोगे शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्ट्या मागासलेल्या वर्गांना किंवा अनुसूचित जाती अथवा जमातींना _____ आरक्षणाचा लाभ मिळाला.

- (1) राजकीय (2) शैक्षणिक संस्थांमधील ✓
 (3) रोजगारामधील (4) रेल्वे जागांमधील

Article 15 (5) which was inserted with the 93rd Amendment, provides reservation for socially and educationally backward classes of citizens or for scheduled caste or Tribe, paved the way for _____.

- (1) Political Reservation (2) Reservations in educational institutions
 (3) Reservations in employment (4) Reservations in Railway seats

182. सन 2009-10 च्या अंदाजपत्रकाप्रमाणे महिलांसाठी करसुट उत्पन्नाची मर्यादा खालील प्रमाणे आहे.

- (1) 1 लाख (2) 1.5 लाख (3) 1.6 लाख (4) 1.9 लाख -

Following is the tax exemption income limit for the women as per the Budget of 2009-10.

- (1) 1 Lakh (2) 1.5 Lakh (3) 1.6 Lakh (4) 1.9 Lakh

183. एक हेक्टर से.मी. पाणी म्हणजेच _____ घन मिटर पाणी.

- (1) 10 (2) 100 (3) 1000 (4) 10,000 ✓

One hectare cm is equal to _____ m³ of water.

- (1) 10 (2) 100 (3) 1000 (4) 10,000

184. नाबार्ड (NABARD) ही प्रामुख्याने खालील घटकाच्या विकासाकडे लक्ष देते.

- (1) शहरी विकास (2) शेती व ग्रामीण विकास ✓
 (3) विदेशी व्यापाराचा विकास (4) औद्योगिक विकास

NABARD prominently pays heed to the development of one of the following items.

- (1) Urban development (2) Rural and agricultural development
 (3) Development of foreign trade (4) Industrial development

185. पहिल्या जोडीतील संबंध लक्षात घेऊन दुसऱ्या जोडीतील न दिलेला शब्द ओळखा.

डोळे : चष्मा :: कान : ?

- (1) कानातील रिंग ✓ (2) श्रवणयंत्र (3) कापूस (4) चष्मा

Considering the relation in the first pair, find the missing word in the second pair :

Eyes : Spectacles :: Ear : ?

- (1) Earring (2) Hearing Aid (3) Cotton (4) Spectacle

186. भारतात 2009-10 या आर्थिक वर्षात साखरेच्या किंमतीतील अनपेक्षित भाववाढ मुख्यत्वे या कारणामुळे झाली.
- (1) मागणीतील वाढ (2) ऊसाच्या किंमतीतील वाढ
(3) आयातीत घट (4) ऊसाच्या उत्पादनातील घट
- In India in financial year 2009-10 the unexpected rise in sugar price was due to one of following reasons :

- (1) Increase in demand (2) Rise in sugarcane prices
(3) Decrease in import (4) Less production of sugarcane

187. महाराष्ट्रात नैसर्गिकरीत्या उपलब्ध असलेले पाणी _____ विभागात सर्वाधिक आहे.

- (1) विदर्भ (2) कोकण
(3) उत्तर महाराष्ट्र ✓ (4) मराठवाडा

Naturally available water is the highest in _____ region of Maharashtra.

- (1) Vidarbha (2) Konkan
(3) Northern Maharashtra (4) Marathwada

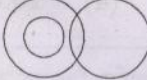

188. योग्य आकृतीची निवड करा :

व्यावसायिक, सुतार आणि शिंपी.

- (1) (2) ✓ (3) (4)

Choose the proper related diagram from below :

Professional, Carpenter and Tailor.

- (1) (2) (3) (4)

189. जगातील सर्वात मोठी सौर बाष्प यंत्रणा भारतात कोठे स्थापित केली आहे ?

- (1) कोलकाता (2) शिर्डी (3) भोपाळ (4) चंदिगड ✓

Where is the world's largest solar steam system installed in India ?

- (1) Kolkata (2) Shirdi (3) Bhopal (4) Chandigarh

190. डिसेंबर 2008 ला बँकॉकमध्ये भारत आणि आसियान (ASEAN) यांच्यामध्ये कोणत्या क्षेत्रासंबंधी करार करण्यात आला ?

- (1) संरक्षण करार (2) सांस्कृतिक आदान-प्रदान करार
(3) मुक्त व्यापार करार (4) आण्विक करार

In which area an agreement between India and ASEAN was signed in December 2008 at Bangkok ?

- (1) Defence Agreement (2) Cultural Exchange Agreement
(3) Free - Trade Agreement (4) Nuclear Agreement

191. 'स्वतंत्र मजूर पक्षाची' स्थापना कोणी केली ?

- (1) महात्मा फुले (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(3) र.धों. कर्वे (4) डॉ. पंजाबराव देशमुख

Who established the "Independent Labour Party" ?

- (1) Mahatma Phule (2) Dr. Babasaheb Ambedkar
(3) R.D. Karve (4) Dr. Panjabrao Deshmukh

192. महाराष्ट्रातील जमीन वापराच्या टक्केवारीनुसार, निव्वळ पेरणी क्षेत्र साधारणतः _____ % आहे.

- (1) 29 - 40 (2) 40 - 45 (3) 55 - 58 ✓ (4) 65 - 70

As per the percentage distribution of land utilisation in Maharashtra, the net sown area is about _____ %.

- (1) 29 - 40 (2) 40 - 45 (3) 55 - 58 (4) 65 - 70

193. केसरी मराठा संस्थेकडून दुसरा लोकमान्य टिळक राष्ट्रीय पत्रकारीता पुरस्काराने जानेवारी 2010 मध्ये कोणास सन्मानित करण्यात आले ?

- (1) शेखर गुप्ता (2) श्री एन्. राम
(3) संजय नारायण (4) चैतन्य कालबग ✓

Who was honoured by Kesari Maratha Trust with the second Lokmanya Tilak National Journalist Award in January 2010 ?

- (1) Shekar Gupta (2) Mr. N. Ram
(3) Sanjay Narayan (4) Chaitanya Kalbag

194. लगदा आणि कागद तयार करणाऱ्या कारखान्यातून निघणाऱ्या निःसरणात काय आहे ?

- (1) जमिनीत कुजणारे जैविक पदार्थ.
(2) विकृतीकारक आणि 'कारसीनोजेनिक' पदार्थांचे मिश्रण. ✓
(3) उडून जाणारे पदार्थ.
(4) मळी

What is the Effluent of Pulp and Paper Production Industry contains ?

- (1) Biodegradable materials in the soil
(2) Mutagenic and carcinogenic compounds
(3) Volatile substances
(4) Slurry

खाली दिलेल्या आकडेवारीवरून प्रश्न क्र. 195, 196, 197 ची उत्तरे द्या.

संसदीय निवडणूकीत निवडून आलेल्या खासदारांची व संबंधित पक्षांची आकडेवारी कोष्टकात दिली आहे.

अं.क्र	पक्ष	दक्षिण भारत	पूर्व भारत	पश्चिम भारत	उत्तर भारत
01	काँग्रेस (I)	40	37	35	27
02	भाजपा	06	26	76	86
03	डावे पक्ष	83	71	04	21
04	इतर पक्ष	01	07	03	11
	एकूण	130	141	118	145

Answer question number 195, 196 and 197 based on data provided below :

The statistical information about MPs elected from different parties is given in the table below :

Serial No.	Party Name	South India	East India	West India	North India
01	Congress (I)	40	37	35	27
02	BJP	06	26	76	86
03	Left Parties	83	71	04	21
04	Other Parties	01	07	03	11
	Total	130	141	118	145

195. जास्त खासदार निवडून आणण्याच्या बाबतीत कोणत्या पक्षाचा पहिला क्रमांक लागतो ?

- (1) डावे पक्ष (2) भाजपा (3) काँग्रेस (आय) (4) इतर पक्ष

Which party stands first in getting the largest number of MPs elected ?

- (1) Left Parties (2) BJP (3) Congress (I) (4) Other Parties

196. संसदेत एकूण किती खासदार निवडून आले ?

- (1) 535 (2) 534 ✓ (3) 543 (4) 524

What is the total number of elected MPs in Parliament ?

- (1) 535 (2) 534 (3) 543 (4) 524

197. दक्षिण भारतातील एकूण खासदारात काँग्रेस पक्षाच्या खासदारांची टक्केवारी किती आहे ?

- (1) 40.7 % (2) 20.7 % (3) 30.7 % (4) 40 %

What is the percentage of congress MPs elected from South India ?

- (1) 40.7 % (2) 20.7 % (3) 30.7 % (4) 40 %

198. प्रश्न चिन्हाच्या (?) जागी काय येईल ?

$$\frac{3}{10}, \frac{7}{16}, \frac{11}{23}, \frac{15}{31}, \frac{19}{40}, ?$$

- (1) $\frac{23}{50}$ (2) $\frac{24}{48}$ (3) $\frac{23}{49}$ (4) $\frac{22}{50}$

What will come in the place of (?) question mark ?

$$\frac{3}{10}, \frac{7}{16}, \frac{11}{23}, \frac{15}{31}, \frac{19}{40}, ?$$

- (1) $\frac{23}{50}$ (2) $\frac{24}{48}$ (3) $\frac{23}{49}$ (4) $\frac{22}{50}$

199. जर $O+H+P=39$; $M+A+N=28$ तर $M+A+C+H+I+N+E=?$

- (1) 43 (2) 53 (3) 64 (4) 54

If $O+H+P=39$; $M+A+N=28$ then $M+A+C+H+I+N+E=?$

- (1) 43 (2) 53 (3) 64 (4) 54

200. सात क्रमवार विषम संख्यांची सरासरी 23 आहे. तर, त्यापैकी सर्वात मोठी संख्या कोणती ?

- (1) 29 (2) 27 (3) 31 (4) 25

If average of seven sequencing odd numbers is 23, then which is the highest odd number among them ?

- (1) 29 (2) 27 (3) 31 (4) 25